

## VILNIAUS GYVENTOJŲ GYVENIMO VERTYBĖS

Algirdas Juozulynas<sup>1,2</sup>, Audrius Gocentas<sup>1</sup>, Antanas Jurgelėnas<sup>1</sup>, Rasa Savičiūtė<sup>1,2</sup>,  
Laimutė Samsonienė<sup>3</sup>, Andžėjus Boguševičius<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Inovatyvios medicinos centras, <sup>2</sup>Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Visuomenės sveikatos institutas, <sup>3</sup>Vilniaus universiteto Sveikatos ir sporto centras

**Raktažodžiai:** vilniečių studentų vertybės, gyvenimo vertybės.

### Santrauka

Tyrimo tikslas: išsiaiškinti, kokios yra studentų gyvenimo vertybės. Rezultatai: iš viso buvo apklausta 200 respondentų. Iš jų 121 moteriškos lyties atstovės, kurios sudarė 60,5%, ir 79 vyriškos lyties atstovai, kurie atitinkamai sudarė 39,5% apklaustųjų. Apklaustųjų merginų amžiaus vidurkis 22 metai, vaikinų 23 metai. Merginų bei vaikinų amžiaus mediana 22, merginų amžiaus standartinis nuokrypis 2,86, vaikinų 2,95. Tikėjimą kaip vertybę laiko 35,5% visų respondentų (34,7% merginų ir 36,7% vaikinų). 22,5% respondentų tikėjimą laiko kaip vertybę ne visada, bet ganėtinai dažnai (28,9% merginų ir 12,7%). Ganėtinai daug buvo atsakančių, jog tikėjimas nėra jų vertybė. Jie sudarė 21% (10,7% merginų ir 36,7% vaikinų). Skirtumas statistiškai reikšmingas. 46% visų apklaustųjų atsakė, jog viltis yra jų vertybė, 30% respondentų teigė, jog dažniausiai viltį jaučia kaip vertybę. 4,5% nepriskiria vilties prie savo gyvenimo vertybių. Skirstant viltį pagal lytį galima pamatyti, jog reikšmingų skirtumų tarp lyčių nėra ( $p=0,06$ ).

Respondentai atsakinėdami į klausimą, ar meilė yra jų vertybė, vos ne vienareikšmiškai atsakė, kad ji tikrai yra jų vertybė. 89% atsakė, kad meilė yra jų vertybė, „ne“ pasirinko 4%. Tarp lyčių ryškių skirtumų nėra. 90,9% merginų ir 86,1% vaikinų pasirinko „taip“ atsakymą, 5,8% merginų 8,9% vaikinų atsakė, kad meilė dažniausiai yra jų vertybė. Maža dalis merginų 3,3% ir vaikinų 5,1% atsakė, jog meilė nėra jų vertybė. Darbą priskiria prie savo gyvenimo vertybių 47% visų respondentų, skirstant darbą kaip vertybę pagal lytį, merginų atsakė 40,5%, vaikinų 57%. Dažniausiai darbą priskiriančių prie vertybių buvo 37% apklaustųjų. Visai darbą nelai-

kančių vertybe iš viso buvo 5%. 87,5% apklaustųjų nuomone, sveikata yra svarbi jų gyvenimo vertybė. 1,5% respondentų išvis nevertina savo sveikatos. 34,5% ir 33,5% respondentų atitinkamai atsakė, jog turtas yra arba dažniausiai yra jų gyvenimo vertybė. Šeima yra viena iš svarbiausių studento gyvenimo grandžių. Respondentai atsakinėdami į klausimą, ar šeima yra Jūsų gyvenimo vertybė? „taip“ atsakė net 86% apklaustųjų. 10,5% atsakė, jog dažniausiai šeimą priskiria prie savo vertybių, 3% apklaustųjų atsakė į šį klausimą, jog retai šeima jiems būna vertybe. 5% respondentų (1 asmuo) atsakė, jog šeima nelaiko vertybe. Išvada: 1. Atlikus tyrimą nustatyta, kad labiausiai respondentų vertybes ir jų formavimąsi veikia šeima 86,5%, meilė 81,8%, draugai 79,5% ir bažnyčia 58%. 2. Vertinant respondentų atsakymus kaip prioritetingas vertybes nurodytos: šeima 96,5%, meilė 96% ir sveikata 96%. Respondentai mažiausiai svarbiomis vertybėmis nurodo tikėjimą 21%, kultūrą ir tautiškumą 14,5%. 3. 96% respondentų pripažino, kad priimant svarbius sprendimus gyvenime vertybės turi įtakos 96%, o 4% kad ne.

### Įvadas

Yra labai daug vertybės sampratų. Visų pirma vertybės yra mums svarbūs įsitikinimai ir standartai. Vertybės – tai specifinės mus supančio pasaulio objektų ir reikšmių charakteristikos, turinčios teigiamą reikšmę žmogui, kolektyvui, visuomenei (1,4). Asmenybės elgesio ir veiklos motyvas, susijęs su objektais, labiausiai atitinkančiais materialinius, kultūrinius ar dvasinius asmenybės poreikius. Skiriamos objektyviosios ir subjektyviosios vertybės (2,3). Kultūros, mokslo, meno, technikos, technologijos vertybės sudaro konkrečios visuomenės poreikius atitinkančią mokymo ir auklėjimo turinį. Subjektyviosios vertybės - tai, ko žmogus ieško kaip prasmingiausio dalyko moksle, kultūroje, gyvenime, veikloje, santykiuose su kitais žmonėmis (5).

Vertybės yra esminiai įsitikinimai, kas gyvenime

yra teisinga, gera, kaip turi būti, o kas – neteisinga, bloga, kaip neturėtų būti. Pagal savo vertybių sistemą – santykinę individualių vertybių svarbą – mes vertiname visą pasaulį, aplinkinius ir mums artimus žmones, jų elgesį, jų gyvenimą, taip pat ir savo pačių gyvenimą (6,7). Įvertinę tai, kas vyksta, ką turime, ko esame pasiekę ir panašiai, nusprendžiame, ar esame „vertingi“, ar mūsų gyvenimas teka „gera“, „teisinga“ linkme. Svarbu žinoti, suprasti ir pastebėti, kad tikras, teisingas ne fizinio, bet socialinio pasaulio vaizdas neegzistuoja, kad jis visas – tai daugiau nei šeši milijardai skirtingų pasaulių, skirtingų matymų. Vaizdo „teisingumas“ priklauso tik nuo susitarimo. Taigi mūsų vertinimai, kad ir ką apie tai galvotume, yra suformuoti kultūros, laikmečio, tradicijų, auklėjimo, asmeninės patirties (8). Tam tikros vertybių sistemos pa-

grindu yra susiklosčiusios su sveikata susijusios taisyklės, normos, elgesio standartai, sankcijos bei socialinės institucijos. Kiekvienoje visuomenėje visi šie dalykai daugiau ar mažiau skiriasi (9,10).

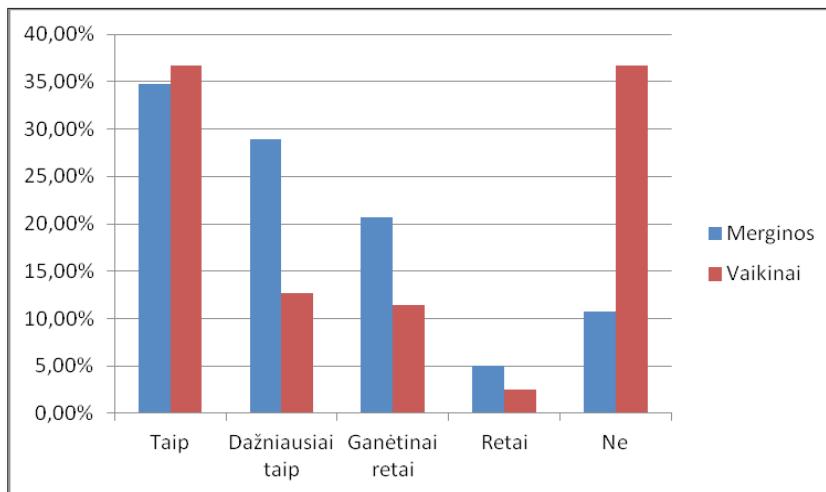
**Darbo tikslas:** ištirti, kokios yra vilniečių gyvenimo vertybės.

### Tyrimo metodika ir apimtis

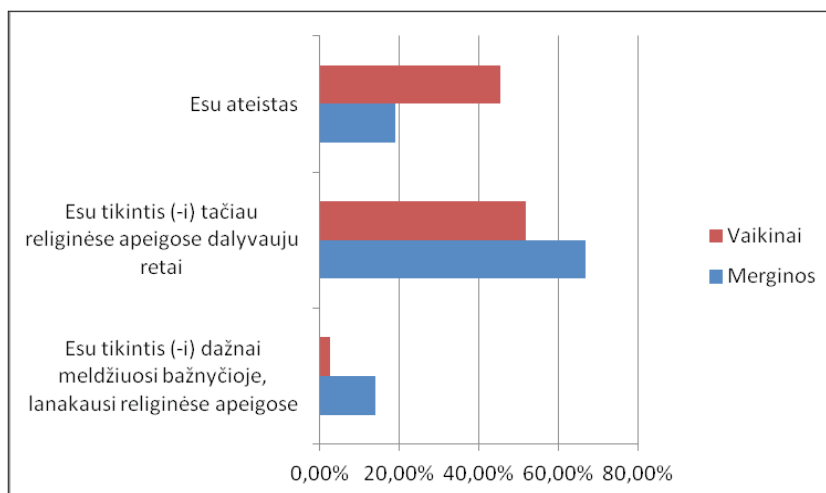
Siekiant išsiaiškinti, ką vertina studentai ir kokias pagrindines vertybes jie turi, buvo atlikta anketinė apklausa. Tyrimui buvo parengta anoniminė anketa, kuri buvo patalpinta <http://www.mano.apklausa.lt> internetinėje svetainėje. Svetainės nuoroda buvo platinama studentų bendravimo svetainėse, tokiose kaip <http://www.facebook.com>, <http://www.studijos.lt>, platinimas vyko „studentas studentui“

principu. Anketoje pateikti 34 klausimai, vienas klausimas atviras, kiti uždari su vieno atsakymo galimybe. Apklausoje dalyvavo 200 atsitiktinių daugiausia jauno amžiaus studentų. Kadangi studentai anketas pildė internetu, todėl apskaičiuoti laiką, per kurį studentai užpildydavo anketas, sunku. Anketą sudarė: demografinių klausimų grupė (klausimai apie respondento lytį, amžių, išsilavinimą). Antroji grupė klausimų siejasi su studentų gyvenimo vertybėmis. Trečioji klausimų grupė siejasi su studentų dabartine savijauta.

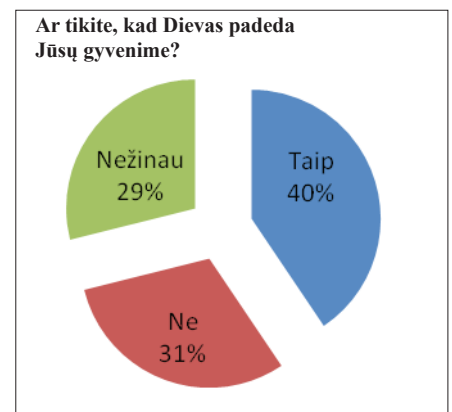
Iš viso buvo apklausta 200 respondentų. Iš jų 121 moteriškos lyties atstovės, kurios sudarė 60,5%, ir 79 vyriškos lyties atstovai, kurie atitinkamai sudarė 39,5% apklaustųjų. Apklaustųjų merginų amžiaus vidurkis 22 metai,



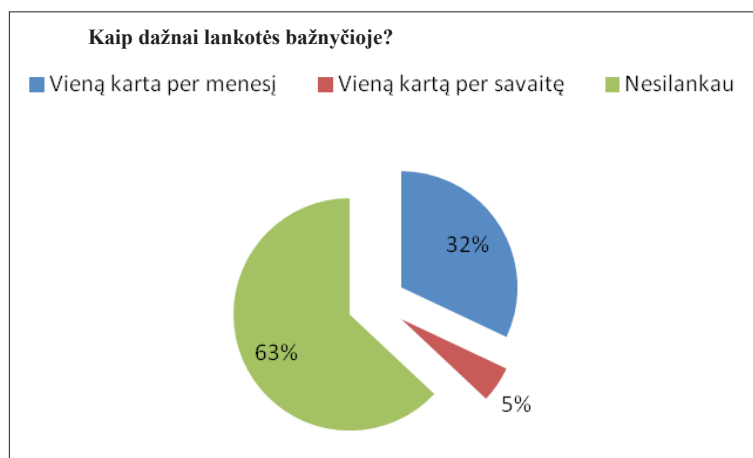
1 pav. Tikėjimas kaip studentų gyvenimo vertybė



2 pav. Religija studentų gyvenime



3 pav. Studentų tikėjimas Dievo pagalba



4 pav. Studentų lankymosi dažnumas bažnyčioje

vaikinių 23 metai. Merginų bei vaikinių amžiaus mediana 22, merginų amžiaus standartinis nuokrypis 2,86, vaikinių 2,95. Iš 200 apklaustųjų 1 studentas turėjo aukštesnį nei magistro laipsnį, tai sudarė 0,5%, 11 apklaustųjų turėjo aukštąjį koleginių išsilavinimą, tai sudarė 5,5%, profesinę kvalifikaciją turinčių studentų buvo 3, tai sudarė 1,5%. 7 studentai turėjo nebaigtą aukštąjį koleginių išsilavinimą, tai sudarė 3,5% visų apklaustųjų studentų. Magistro laipsnį kaip savo išsilavinimą nurodė 5 respondentai, tai sudarė 2,5%. Bakalauro laipsnį turinčių studentų buvo 58, tai sudarė 29%. Dižioji dalis apklaustųjų turėjo vidurinį išsilavinimą, tai buvo 89 respondentai ir atitinkamai 44,5%. 26 respondentai nurodė kitą išsilavinimą, tai sudarė 13% visų apklaustųjų respondentų.

1 lentelė. Tikėjimo kaip vertybės vertinimas pagal šeimyninę padėtį

Tikėjimas kaip vertybė		Šeimyninė padėtis					
		Ištekėjusi	Neištekėjusi	Nevedęs	Susižadėjęs	Vedęs	Iš viso
Taip	Abs. skaičius	2	40	29	0	0	71
	% grupėje	33,3%	34,5%	38,7%	0%	0%	35,5%
Dažniausiai taip	Abs. skaičius	1	35	8	0	1	45
	% grupėje	16,7%	30,2%	10,7%	0%	50%	22,5%
Ganėtinai retai	Abs. skaičius	2	23	9	0	0	34
	% grupėje	33,3%	19,8%	12%	0%	0%	17%
Retai	Abs. skaičius	0	6	2	0	0	8
	% grupėje	0%	5,2%	2,7%	0%	0%	4%
Ne	Abs. skaičius	1	12	27	1	1	42
	% grupėje	16,7%	10,3%	36%	100%	50%	21%
Iš viso	Abs. skaičius	6	116	75	1	2	200
	% grupėje	100%	100%	100%	100%	100%	100%

$p = 0,009$  lyginant respondentus pagal šeimyninę padėtį

Statistinė duomenų analizė atlikta SPSS 16.0 for Windows kompiuterine programa. Statistinės hipotezės tikrintos taikant „ksi“, reikšmingumo lygmuo pasirinktas  $\alpha = 0,05$ , rezultatai vertinami kaip statistiškai reikšmingi, kai  $p \leq 0,05$ .

### Rezultatai ir jų aptarimas

**Tikėjimas kaip vertybė.** Pagal gautus rezultatus tikėjimą kaip vertybę nurodė didesnė moterų dalis nei vyrų (1 pav.).

Tikėjimą kaip vertybę laiko 35,5% visų respondentų (34,7% merginų ir 36,7% vaikinių). 22,5% respondentų tikėjimą laiko kaip vertybę ne visada, bet ganėtinai dažnai (28,9% merginų ir 12,7% vaikinių). Ganėtinai retai tikėjimą vertino kaip vertybę 17% apklaustųjų studentų (20,7% merginų ir 11,4% vaikinių). Retai tikinčių šia vertybe buvo 21% (5% merginų ir 2,5% vaikinių). Ganėtinai daug buvo atsakančių, jog tikėjimas nėra jų vertybė. Jie sudarė 21% (10,7% merginų ir 36,7% vaikinių). Skirtumas statistiškai reikšmingas.

Sprendžiant iš šių duomenų galima pasakyti, jog lytis turi įtakos suvokiant tokią vertybę kaip tikėjimas. Tikinčių ir netikinčių vaikinių buvo po lygiai (po 36,7%), tuo tarpu tikinčių merginų buvo beveik 4 kartus daugiau nei netikinčių.

Studentų šeimyninė padėtis taip pat turi įtakos tikėjimui kaip vertybei susiformuoti. Apklaustųjų pasiskirstymą pagal šeimyninę padėtį parodo 1 lentelė.

Apie 33,3% ištekėjusių studentėlių tikėjimą vertina kaip vertybę, 16,7% respondencijų tikėjimas dažniausiai yra ver-

2 lentelė. Vilties pasiskirstymas pagal lytį

		Lytis		
		Merginos	Vaikinai	Iš viso
<b>Viltis kaip vertybė</b>				
Taip	Abs. skaičius	48	44	92
	% grupėje	39,7%	55,7%	46%
Dažniausiai taip	Abs. skaičius	39	21	60
	% grupėje	32,3%	26,6%	30%
Ganėtinai retai	Abs. skaičius	21	5	26
	% grupėje	17,4%	6,3%	13%
Retai	Abs. skaičius	9	4	13
	% grupėje	7,4%	5,1%	6,5%
Ne	Abs. skaičius	4	5	9
	% grupėje	3,3%	6,3%	4,5%
Iš viso	Abs. skaičius	121	79	200
	% grupėje	100%	100%	100%

$p = 0,06$  lyginant vilties pasiskirstymą pagal amžių

3 lentelė. Studentų vilčių išsipildymas

		Lytis		
		Merginos	Vaikinai	Iš viso
<b>Vilčių išsipildymas</b>				
Taip	Abs. skaičius	10	9	19
	% grupėje	8,3%	11,4%	9,5%
Dažniausiai taip	Abs. skaičius	63	40	103
	% grupėje	52,1%	50,6%	51,5%
Ganėtinai retai	Abs. skaičius	35	20	55
	% grupėje	28,9%	25,3%	27,5%
Retai	Abs. skaičius	6	8	14
	% grupėje	5%	10,1%	7%
Ne	Abs. skaičius	7	2	9
	% grupėje	5,8%	2,5%	4,5%
Iš viso	Abs. skaičius	121	79	200
	% grupėje	100%	100%	100%

$p = 0,45$  lyginant vilčių išsipildymą pagal lytį

tybė, 33,3% ganėtinai retai tikėjimą vertina kaip vertybę. Tik viena ištekęjusi respondentė (16,7%) tikėjimo nevertino kaip vertybės. Neištekėjusių merginų, vertinančių, jog tikėjimas yra vertybė, sudarė 34,5%, dažniausiai taip manančių buvo 30,2%, ganėtinai retai taip manančių buvo 19,8%. Retai manančių, jog tikėjimas yra vertybė, buvo 5,2%, visai netikinčių buvo 10,3%.

Didžioji dalis respondentų buvo nevedę – 93,7%. Iš visų nevedusių studentų 38,7% pažymėjo, jog tikėjimas yra vertybė, dažniausiai taip manančių apklaustųjų vyrų

buvo 10,7%, ganėtinai retai galvojančių, jog tikėjimas yra vertybė, buvo 12%, retai atsakė 2 respondentai (2,7%). Beveik tiek pat kaip ir teigiančių, jog tikėjimas yra vertybė, buvo netikinčių, jog jie vertina tikėjimą, tokie respondentai sudarė 36%. Vedusių bei susižadėjusių buvo atitinkamai 1 ir 2 respondentai, todėl jų vertinimas yra nelabai reikšmingas. Vertinimai yra statistiškai reikšmingi ( $p = 0,009$ ).

Apibendrinant galima teigti, jog nepaisant to, ar moteris yra susituokusi, ar vieniša, ji visvien dažniausiai vertina tikėjimą kaip vertybę. To paties negalima pasakyti apie vyrus, kurie bet kuriuo atveju pasiskirsto maždaug po lygiai, tikintys ir ne.

**Religija studentų gyvenime.** Religijos pasiskirstymas tarp apklaustų studentų parodytas 2 paveikslėlyje. Aiškiai matomas religijos pasiskirstymas tarp lyčių.

Iš visų respondentų, pasisakančių, jog jie yra tikintys, lankosi bažnyčioje bei dalyvauja religinėse apeigose, buvo 19,5%, tikinčių, bet retai dalyvaujančių religinėse apeigose sudarė 61%, ateistų atitinkamai buvo 29,5%.

Apie 14% merginų pasisakė, jog yra tikinčios bei dažnai meldžiasi bažnyčioje ir dalyvauja religinėse apeigose. Tuo tarpu vaikinių, kurie teigtų, kad yra tikintieji ir dažnai lankosi bažnyčioje bei dalyvauja religinėse apeigose, buvo tik 2,5% (2 apklausti studentai). 66,9% apklaustų merginų teigė, jog jos yra tikinčios, tačiau religinėse apeigose dalyvauja retai. Vaikinus vertinant pagal tokį pat kriterijų buvo taipogi daug, net 51,9%, tai sudarė pusę visų apklaustų vaikinių. Ateistais pasivadino 19% merginų bei 45,6% vaikinių. Statistiškai duomenys yra reikšmingi ( $p = 0,001$ ).

Apibendrinant galima pasakyti, jog respondentų atsakymai apie religiją jų gyvenime patvirtina ankstesnius teiginius, jog merginos yra labiau tikinčios nei vaikinai.

Respondentai paklausti, ar tiki, kad Dievas padeda jų gyvenime, atsakymai pasiskirstė maždaug po lygiai (3 pav.). „Taip“ atsakė 40% respondentų, nežinančių buvo 29%, netikinčių, jog Dievas padeda, buvo 31%.

**Lankymasis bažnyčioje.** Apie 32% respondentų atsakė, kad bažnyčioje lankosi vieną kartą per mėnesį. Vieną kartą per savaitę lankosi 5% apklaustųjų studentų. 63% nesilanko visai (4 pav.).

Apibendrinant viską aukščiau išvardintą, galima daryti

išvadą, jog šiuolaikinis jaunimas (tą jaunimą kuo puikiausiai atspindi studentai) nesidomi religine kultūra. Studentai nesilanko bažnyčiose, mažai skaito religinę literatūrą ir galų gale pradeda nebetikėti Dievu.

**Viltis kaip gyvenimo vertybė.** Viltis yra vienas iš svarbiausių gyvenimo skatintojų. Ypatingai viltimi gyvena jauni žmonės. Jie tikisi kažko tobula, kažko lengva ir netikėto savo gyvenime. Kai kažkas nesiseka, jie viliasi, jog viskas susitvarkys ir viskas bus gerai. Senstant kai kuriems žmonėms nusibosta vis kažko tikėtis ir stengtis ką nors padaryti, kad tas kažkas išsipildytų, atsirastų ir jie nustoja matyti tą margą pasaulį, kuris juos supa ir džiugino visą gyvenimą.

Vykdam apklaušą, 46% visų apklaustųjų atsakė, jog viltis yra jų vertybė, 30% respondentų teigė, jog dažniausiai viltį jaučia kaip vertybę. Ganėtinai retai ar retai viltį priskiria prie vertybių atitinkamai 13% ir 6,5% studentų ir 4,5% nepriskiria vilties prie savo gyvenimo vertybių (2 lentelė).

Skirstant viltį pagal lytį galima pamatyti, jog reikšmingų skirtumų tarp lyčių nėra ( $p = 0,06$ ). Statistiškai duomenys nėra reikšmingi.

Studentų vilčių išsipildymas. Apie 9,5% apklaustųjų viltys išsipildo dažnai, net 51,5% respondentų viltys dažniausiai išsipildo. Ganėtinai retai išsipildo 27,5% studentams. Retai pasiteisina viltys 7% apklaustųjų ir 4,5% viltys nepasiteisina visai. Tarp lyčių ryškių skirtumų nėra. Atsakymą, kad visad pasiteisina viltys pasirinko 8,3% merginų ir 11,4% vaikinių. Atsakymą „dažniausiai taip“ pasirinko 52,1% merginų ir 50,6% vaikinių. 28,9% merginų ir 25,3% vaikinių pasirinko „ganėtinai retai“. Retai pasiteisina viltys 5% merginų ir 10,1% vaikinių. „Ne“ – 5,8% merginų ir 2,5% vaikinių (3 lentelė). Duomenys statistiškai nereikšmingi ( $p = 0,45$ ).

**Meilė - studentų vertybė.** Meilė – neatsiejama kultūros dalis. Svarbu žinoti, ne už ką esi mylimas, o kaip mylimas. Laimingas tas, kuris gali būti mylimas bet kokiais sumetimais. Nuo seniausių laikų garbinama mene ir gyvenime, įamžinta nemirtinguose kūrinuose, ji atrodo universali ir nekintanti, paliečianti kiekvieną, nepriklausomai nuo epochos, padėties, turto, amžiaus ar išvaizdos. Ar nekeista, kad garsiosios Sapfo aprašyti „meilės ligos“ simptomai išliko tokie pat per 25 amžius: tai mikčiojimas, nuraudimas, širdies virpėjimas, silpnumas, išbalimas ir pan.

Respondentai atsakinėdami į klausimą, ar meilė yra jų vertybė, vos ne vienareikšmiškai atsakė, kad ji tikrai yra jų vertybė. 89% atsakė, kad meilė yra jų vertybė, dažniausiai taip atsakė 7% respondentų, „ne“ pasirinko 4%.

Tarp lyčių ryškių skirtumų nėra. 90,9% merginų ir 86,1% vaikinių pasirinko „taip“ atsakymą, 5,8% merginų ir 8,9% vaikinių atsakė, kad meilė dažniausiai yra jų vertybė. Maža dalis merginų (3,3%) ir vaikinių (5,1%) atsakė, jog meilė nėra jų vertybė (4 lentelė). Duomenys statistiškai nereikšmingi ( $p = 0,57$ ).

Atlikus tyrimą, kokias vertybes turi vilniečiai studentai, rekomenduojame Švietimo ir mokslo ministerijai parengti naujus su jaunimo ugdymu susijusius projektus, kuriuose būtų propaguojama, kaip mokytojai galėtų ugdyti jų pasaulėžiūrą, remiantis tradicinėmis vertybėmis, tokiomis kaip tikėjimas, viltis, meilė, darbas ir kita. Dabartiniu metu vis labiau įsigali „kompiuterinės“ vertybės. Kadangi vertybėms susiformuoti didelę įtaką turi ugdymo įstaigos, darželiai, mokyklos, universitetai, todėl jų dėka taip pat tikslinga rekomenduoti, dar besiformuojantiems asmenims, kokios yra klasikinės vertybės, o ne tos, apie kurias jie sužinojo internetinėse svetainėse, televizijoje, gatvėje.

#### Išvados

1. Tyrimai parodė, kad labiausiai vilniečių respondentų vertybes ir jų formavimąsi veikia šeima 86,5%, meilė 81,8%, draugai 79,5% ir bažnyčia 58%.

2. Vertinant respondentų atsakymus kaip prioritetinės vertybės nurodytos: šeima 96,5%, meilė 96% ir sveikata 96%. Respondentai mažiausiai svarbiomis vertybėmis nurodo kultūrą ir tautiškumą - 14,5%.

3. Net 96% respondentų pripažino, kad priimant svarbius gyvenimo sprendimus vertybės juos veikia, o tik 4%, kad neveikia.

4. Vertybių ir jų hierarchijos pažinimas, jų analizė, aiškesnis gyvenimo tikslų, veikimo būdų bei galimybių jiems pasiekti įsisąmoninimas tampa reikšminga studentų asmenybės vidinio potencialo plėtojimo priemone studijų

4 lentelė. Meilė kaip vertybė

		Lytis		
		Merginos	Vaikinai	Iš viso
<b>Meilė vertybė</b>				
Taip	Abs. skaičius	110	68	178
	% grupėje	90,9%	86,1%	89%
Dažniausiai taip	Abs. skaičius	7	7	14
	% grupėje	5,8%	8,9%	7%
Ne	Abs. skaičius	4	4	8
	% grupėje	3,3%	5,1%	4%
Iš viso	Abs. skaičius	121	79	200
	% grupėje	100%	100%	100%

$p = 0,57$  lyginant meilės vertybes pagal lytį



procesė ir gyvenime.

5. Tyrimo duomenys parodė, kad nors studentų poreikis rasti savo gyvenimo prasmę ir sėkmę dar tik formuojasi – jie eina teisingu gyvenimo keliu, prioritetu laikydami ne tik savo asmeninį gyvenimą, bet ir pasiaukojimą dėl kitų žmonių savo artimųjų bei šeimos narių.

#### Literatūra

1. Martišauskienė E. Mokytojų vertybinės nuostatos ir jų sklaida pedagoginėje veikloje. *Acta paedagogica Vilnensia*. 2007; 19:135 – 145.
2. Lepaitė D. Kompetencijų plėtojančių studijų programų lygio nustatymo metodologija. Kaunas: Technologija. 2003;129 -131.
3. Perminas A., Goštautas A., Endriulaitienė A. Asmenybė ir sveikata: teorijų sąvadas. Kaunas: VDU. 2004.
4. Suslavičius A. Socialinė psichologija. Vilniaus universitetas. 2006; 34 – 37.
5. Čiuladienė G. Paauglių vertybinis aspektas ir raiškos tendencijos. *Acta paedagogica Vilnensia*. 2006; 16:106 – 117.
6. Aramavičiūtė V. Ugdymo samprata. Vilnius. 1998; 37.
7. Jurgelėnas A., Narkauskaitė L., Butikis M. Sveikata ir gyvenimo kokybė. Vilnius. 2006.
8. Juozulynas A., Jurgelėnas A., Korsakienė B. Sveikas gyvenimas ir vertybės. Metodinės rekomendacijos. Vilnius. 2006.
9. Čiužas A., Ratkevičienė V., Stankevičius P., Vosyliūtė A. Akademiniis jaunimas: gyvenimo būdas ir vertybės. Vilnius, 2005.
10. Pruskus V. Vertybės rinkoje: sąveika ir pasirinkimas. Vilnius, 2005.

#### VILNIUS RESIDENTS LIVING VALUES

**A. Juozulynas, A. Gocentas, A. Jurgelėnas, R. Savičiūtė, L. Samsonienė, A. Boguševičius**

Key words: values of students, values of life.

#### Summary

The aim: to find out the values of students life. Results: 200 respondents completed the questionnaire: 121 (60,5%) females and 79 (39,5%) males. Average age of females – 22 years, average age of males – 23 years. Median is 22 years for both, males and females. Variance of age is 2,86 for females and 2,95 for males.

Religion as a value is treated by 35,5% of respondents (34,7% females and 36,7% males). 22,5% respondents treat religion as a value not always, but rather often (28,9% females and 12,7% males). Many respondents maintained that religion is not in the list of their values (21% of all respondents, 10,7% males and 36,7 females). The difference is statistically important. Hope as a value was maintained by 46% of all respondents. 30% of them stated that they feel the hope as their value almost always. 4,5% do not claim the hope as their value of life. With respect to gender, it can be noticed that there is no statistically important differences (p=0,06).

Love is treated as value of life by most of respondents (89%). Just 4% (3,3% females and 5,1% males) denied love to be their value. There is no important differences with respect to gender. Love is value for 90,9% females and 86,1% males. 5,8% of females and 8,9% of males said love is their value almost always. Career is value of 47% of respondents. With respect to gender, career is value for 40,5% of females and 57% of males. For 37% of respondents career is value almost always and 5% career is not value at all. For 87,5% of respondents health is important value of life. 1,5% do not appreciate the health at all. 34,5% females and 33,5% males responded that asset is their value always or almost always. Family is one of the most important values in students' life. The question "Is family your value?" was answered "yes" by 86% of respondents, 10,5% answered "almost always", 3% of answers were "rarely" and for 5% of respondents family is not value. Conclusion: 1) Analysis helped to develop that the main impact on building values is made by family(86,5%), love (81,8%), friends (79,5%) and religion(58%). 2) The most important values by respondents is family (96,5%), love(96%), health(96%). The least important values are religion (21%), culture and nationality (14,5%). 3) Values make an impact on making the decisions to 96% of respondents.

Correspondence to: a.juozulynas@imcentras.lt

Gauta 2013-01-02